

Т.О. Ставерська, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У 2015 році 193 держави-члени Організації Об'єднаних Націй на Саміті зі сталого розвитку в Нью-Йорку одногослосно прийняли нову глобальну програму сталого розвитку, що містить 17 цілей, яких світ має досягнути до 2030 року. Для досягнення зазначених цілей та забезпечення сталого розвитку економіки має важливе значення формування відповідного фінансового забезпечення країни, що дозволить профінансувати відповідні програми та проекти.

Необхідною умовою імплементації цілей сталого розвитку та складовою реалізації стратегії сталого розвитку України є вдосконалення фінансових методів, інструментів, важелів, нормативно-правового й інформаційного забезпечення, тобто модернізація фінансового механізму на всіх рівнях економічної системи держави, дія якого має бути спрямована на підвищення ефективності використання фінансового потенціалу держави та регіонів й оптимізацію управління наявними фінансовими ресурсами. Фінансовий механізм повинен забезпечувати перспективи для формування такої системи фінансового забезпечення сталого розвитку, яка б створювала умови для загальнодержавного соціо-еколого-економічного збалансування, можливості для ефективного регіонального розвитку, подолання диспропорцій з урахуванням особливостей регіонів та їх потенціалу. Тобто фінансовий механізм реалізації стратегії сталого розвитку – це сукупність методів та інструментів формування й використання фондів фінансових ресурсів з метою досягнення стратегічних цілей щодо забезпечення захисту інтересів і потреб населення, суб'єктів господарювання, державних і недержавних структур за умови сталого збалансованого соціо-еколого-економічного розвитку. Основними завданнями фінансового механізму забезпечення сталого розвитку є: фінансове забезпечення стратегічних рішень; раціональне використання фінансових ресурсів; пошук ефективних джерел короткострокового та довгострокового фінансування; підвищення ефективності фінансового менеджменту.

Реалізація стратегії сталого розвитку України вимагає опрацювання та впровадження складної системи дієвих механізмів, серед яких дослідники, зокрема, виділяють фінансові механізми державного регулювання, дія яких спрямована на таке:

- збалансованість міжбюджетних та внутрішньобюджетних відносин;
- орієнтація бюджетного забезпечення на підтримку вітчизняного виробника, реалізацію стратегічно важливих вітчизняних соціально-економічних програм;
- посилення контрольно-регулюючих функцій фіскальної служби, скерованої на підвищення економічної активності населення;
- орієнтованість фінансово-кредитної політики на підтримку й активізацію підприємницької діяльності, аграрного сектора, забезпечення рівноваги кредитного попиту та кредитних пропозицій в країні, регіонах та на місцевому рівні;
- підвищення інвестиційної привабливості держави, регіонів та окремих територій.

Реалізація стратегічного плану забезпечення сталого розвитку передбачає розробку фінансово-економічний механізму, який включає передбачення в місцевому бюджеті розвитку видатків на реалізацію заходів і проектів стратегічного плану; об'єднання коштів місцевих бюджетів територіальних громад на договірній основі для виконання спільних завдань розвитку території; одержання з державного бюджету субвенцій і субсидій для виконання проектів з реалізації державних пріоритетів на території регіону; залучення кредитів фінансових інституцій; стимулювання розвитку небанківського фінансового сектору; розроблення інвестиційних проектів і бізнес-планів; стимулювання та залучення коштів населення, підприємств, організацій та іноземних інвесторів; залучення грантів українських, іноземних та міжнародних організацій; сприяння розв'язанню земельних питань тощо.

Оснovo формування дієвого фінансового механізму забезпечення імплементації цілей сталого розвитку утворює раціональна фінансова політика. Основа фінансової політики сталого розвитку – чітке визначення єдиної концепції економічного розвитку, як у довготерміновій, так і короткотерміновій перспективі, вибір фінансових механізмів досягнення поставлених цілей, які забезпечують спрямування суспільного розвитку відповідно до принципів сталого розвитку. Зважена фінансова політика сталого розвитку дасть змогу запобігти дисбалансу розвитку на основі перерозподілу ВВП між окремими регіонами та всередині регіонів – між їх сферами. При цьому головну роль у фінансуванні сталого розвитку забезпечать внутрішні фінансові нагромадження (пов'язані зі стабілізацією економіки, лібералізацією торгівлі, реформуванням податкової системи) та прямі іноземні інвестиції.